

JUSTITIS MINISTERIET

Sagsnr.: 2021-0035-0197
Dok.: 1784005

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål Y og Ø
fra Folketingets Retsudvalg den 25. marts 2021

Samrådsspørgsmål Y

”Vil ministeren redegøre for, hvad regeringen vil gøre for at få Rumænien og andre lande til at hjemtage deres egne borgere til afsoning, herunder bedes ministeren redegøre for følgende:

- hvornår kan det forventes, at regeringen vil leve op til dens valgløfte om at sikre, at flere rumænere blev sendt hjem til afsoning af deres fængselsdom i hjemlandet,*
- hvor langt regeringen er i forhandlingerne med Rumænien om at hjemtage deres egne borgere til afsoning, samt hvad regeringen vil gøre i mellemtiden, hvor der endnu ikke foreligger en fast aftale herom, og*
- om ministeren mener, at hensynet til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstolsvurdering af forholdene i rumænske fængsler er vigtigere end hensynet til forholdene i de danske fængsler, hvor udlændinge i vidt omfang optager pladser?”*

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF)

Samrådsspørgsmål Ø

”Hvornår regner regeringen med at kunne leve op til sit valgløfte om, at alle EU-borgere, herunder borgere fra østeuropæiske medlemslande, der idømmes mere end fire en halvmåneders fængsel, skal overføres til afsoning i deres hjemland?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Morten Messerschmidt (DF)

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet.

Lad mig starte med at slå det helt fast: Jeg er fuldstændig enig i den frustration og bekymring, der danner baggrund for samrådsspørgsmålene!

Vi får sendt alt for få udvisningsdømte udlændinge til afsoning i deres hjemlande.

I en situation, hvor de danske fængsler i forvejen er presede, er det uacceptabelt, at de fyldes op af udlændinge, som er udvist af landet.

Der er tale om mennesker, som har vendt det danske samfund ryggen. Dem skal vores kriminalforsorg ikke bruge dyrebare ressourcer på. De skal sendes ud af landet hurtigst muligt.

[Om overførsel af rumænere]

Inden jeg går til den direkte besvarelse af spørgsmålene, bliver jeg nødt til at dvæle lidt ved de praktiske udfordringer, der desværre er med at få overført udvisningsdømte udlændinge til afsoning i deres hjemlande. Som

bekendt udgør rumænere en stor del af de udvisningsdømte i kriminalforsorgens institutioner – og det er også dem, spørgeren i dag særskilt spørger ind til. Derfor vil jeg i hovedtræk koncentrere mig om denne gruppe.

Justitsministeriet har siden maj 2018 sendt 55 anmodninger om overførsel til de rumænske myndigheder.

I 18 af disse sager er det lykkedes at få de indsatte overført. I 7 tilfælde har de rumænske myndigheder givet afslag. 4 sager verserer fortsat, mens de dømte i 26 tilfælde er blevet løsladt inden overførslen.

Når så mange rumænere når at blive løsladt, inden de bliver overført, er en del af forklaringen, at der i praksis ofte er kort tid til at få gennemført overførslen. Det er en kamp mod uret.

Justitsministeriet indleder typisk en sag om overførsel, hvis der er mindst 4½ måned til forventet prøveløsladelse. Denne grænse giver i praksis en realistisk mulighed for at nå at få gennemført overførslen inden løsladelse. Jeg kan i den sammenhæng nævne, at hjemlandet efter EU-reglerne kan afslå en overførsel, hvis der er under 6 måneder tilbage af den fulde straf.

Der er dog desværre for mange tilfælde, hvor sagen ikke når at blive afgjort inden prøveløsladelsen. Det kan skyldes flere ting, blandt andet at sagerne i mange lande, herunder også i Rumænien, skal behandles ved domstolene med appeladgang, inden der kan gives accept på overførsel. Dette gælder i øvrigt også i Danmark, og det er en proces, der tager tid.

For at svare mere konkret på spørgsmålet, så er det altså ikke længere fængselsforholdene, som udgør en hindring for, at vi kan overføre flere til afsoning i Rumænien. På baggrund af en Højesteretsdom fra 2017, anmoder Justitsministeriet i hvert enkelt tilfælde om at få en garanti for, at de rumænske fængselsforhold er i orden. Denne praksis giver typisk ikke anledning til de store udfordringer eller forsinkelser, da Rumænien er indstillet på at give en sådan garanti.

[Om overførsel af andre dømte udlændinge]

Jeg vil også nævne de udvisningsdømte, der kommer fra lande uden for EU, som ikke har tiltrådt Europarådets konvention fra 1983 om overførsel af domfældte. Det gælder for eksempel flere lande i Mellemøsten. De fylder alt for meget i vores fængsler.

Der er intet, jeg hellere ville, end at sende dem hjem til afsoning i deres hjemlande så hurtigt som muligt. Men vi kan ikke sende dømte til afsoning i hjemlandet uden hjemlandets accept – og en sådan accept forudsætter i praksis oftest, at landet er medlem af EU eller har tiltrådt Europarådets konvention om overførsel. Ellers kan hjemlandet blot vælge at sige nej.

Endelig kan vi, som det sikkert er spørgerne bekendt, ikke sende dømte til afsoning i lande, hvor fængselsforholdene er i strid med menneskerettighederne. Det sætter i praksis nogle yderligere begrænsninger for vores muligheder for at overføre indsatte til en lang række ikke-vestlige lande.

For at give et billede på situationen så sad der den 17. marts i år 370 udvisningsdømte udlændinge i de danske fængsler. Ud af dem kommer de fleste – 217 indsatte – fra lande, hvor der ikke eksisterer noget grundlag for overførsel. Af de resterende 153 indsatte kommer 91 fra EU-lande, mens 60 kommer fra lande, som har tiltrådt Europarådets konvention. [De sidste to kommer fra Thailand, som Danmark undtagelsesvis har indgået en særskilt overførselsaftale med.]

[Initiativer med fokus på at få flere overført]

Så det *er* en stor praktisk udfordring at få flere overført. Men det er mig magtpåliggende, at vi *gør alt*, hvad vi kan. Vi *skal* have flere udlændinge til at afsone deres straf i hjemlandet.

Derfor arbejder vi også på initiativer, som skal få flere udvisningsdømte udlændinge sendt ud af landet for at afsone.

For det første arbejder vi på at få en mere effektiv sagsbehandling i disse sager, som er kendetegnet ved, at to store systemer skal samarbejde. Der skal være effektiv sagsbehandling både hos os og i modtagerlandet. Og der skal ikke herske tvivl om, at hver uge i et dansk fængsel, er en uge for meget. Vi skal derfor forsøge at klemme al overflødig tid ud af sagsbehandlingen.

Helt konkret arbejder vi f.eks. på hurtigst muligt at flytte sagsbehandlingen af de konkrete overførselssager til Direktoratet for Kriminalforsorgen, der i forvejen har stor erfaring med konkret sagsbehandling. Det vil betyde, at det administrative led, som departementet udgør i den nuværende sagsbehandlingsprocedure, skæres væk. Og dermed kan vi få barberet vigtig tid af sagsbehandlingen.

For det andet er jeg optaget af, at vi får rejst udfordringerne med overførsler også uden for Danmark.

Jeg har derfor for nyligt på et møde med EU-kommissær Reynders gjort det klart, at vi i Danmark ikke er imponerede over den måde, som processen med overførsler kører på. Og at vi ønsker en proces, der kommer til at glide bedre og hurtigere.

For det tredje er mine embedsfolk ved at se på, om der er lande, som giver særlige udfordringer, eller hvor sagsbehandlingen halter i særlig grad. Det giver god mening, fordi det trods alt er i modtagerlandet, at det mest tidskrævende i processen ligger.

Jeg er klar til at tage fat i de pågældende landes myndigheder, så vi i det omfang, det overhovedet er muligt, sikrer, at alle lande lever op til deres forpligtelser på det her område. Det er helt afgørende, at alle EU-lande er deres ansvar voksent og hjælper til med at sikre en smidig og hurtig proces.

Endelig for det fjerde har regeringen sendt et lovforslag i høring, som skal styrke motivationen hos udenlandske kriminelle til at afsone i hjemlandet.

Og når jeg siger ”motivere”, så mener jeg ikke, at vi skal tilbyde dem at flyve hjem på 1. klasse. Så mener jeg – tværtimod – at vi skal fastsætte nogle rammer for deres afsoning og hjemrejse, som i højere grad giver dem god grund til at samtykke til at afsones i deres eget land. Vores erfaring fra de her sager er nemlig, at det har en meget stor – og i nogle tilfælde afgørende – positiv betydning for muligheden for at overføre domfældte, at de samtykker til overførslen.

Vi lægger op til, at de udvisningsdømte kan vælge én af to muligheder: Enten kan de samarbejde og lade sig overføre til deres hjemland med mulighed for at blive prøveløsladt efter hjemlandets regler. Eller de kan nægte og vil dermed risikere *forringede afsoningsvilkår* ved bl.a. at skulle afsones *hele* straffen her i landet uden mulighed for at blive prøveløsladt, ligesom de vil skulle tvangsopspare 50 pct. af deres beskæftigelsesvederlag under afsoningen og mister muligheden for at optjene tillæg.

[Afslutning]

Regeringens ambition er derfor klar: Vi skal have effektiviseret og optimeret sagsbehandlingen. Vi skal have løftet diskussionen op på EU-niveau, og vi skal tale direkte med de lande, der volder problemer. Og sidst men ikke mindst skal vi have motiveret de udvisningsdømte

udlændinge, så vi hurtigere kan få dem sendt ud af de danske fængsler.

Det arbejde er vi i fuld gang med. Vi kan ikke levere resultaterne fra den ene dag til den anden, men arbejdet går stødt fremad.

Derfor forventer jeg også, at vi i de kommende år vil se flere udlændinge afsone deres fængselsstraf i hjemlandet.

Tak for ordet.